

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

De Munere Concionandi, Exhortandi, Catechizandi - Continens non tantùm praecepta ad artem concionandi descendam accomodata, sed etiam Ideas & Conceptus practicos pro Concionibus in Festis B. V. & SS. Dedicationis, Patrocinij, Novi Anni, Paschatis, Parasceves; item in Primitiis Sacerdotum,

...

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

§. 1. Quid in his Concionibus in genere sit observandum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48347](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48347)

plures annos totam Dominicam Passionem explicando percurrat.

CAPUT XI.

QUOMODO CONCIONES FUNEBRES
INSTITUENDÆ SINT.

Duplicis Generis Conciones institui solent, Solemnes & Communes. Illæ plerumque in Exequiis, hæ ipse sepulture tempore instituuntur. De utrisque fructuosè institutis solidam ac facilem Praxin hoc capite sum allaturus.

§. I.

Quid in his Concionibus in Genere sit
observandum.

In primis & ante omnia curet Concionator, ut sinceram erga defunctos omnes misericordiam instillet suis AA. & Parochianis, eumque in finem sibi applicet quoque saluberrimam illam Doctrinam, quam P. Jacobus Laynes Secundus S. J. Generalis reliquit, dum inter alia media ad conservandam Societatem hoc inprimis commendavit, ut quotidie, & quàm frequentissimè Animarum, quæ in Purgatorio igne cruciantur, meminisset; Nam quandoquidem Societas tantum exaurit laboris, occupationibus tam multis eo dumtaxat sine susceptis, ut Homines ad æternam felicitatem consequendam juvet, Consentaneum profectò est, ut eundem prosequens Charitatis Spiritum etiam ex hac vita digressis ad cursum conficiendum opituletur, ne justa illis sit causa Societatis charitatem quasi imperfectam accusandi; & meritò liceat conqueri, se in medio itinere, eoque in loco destitutum, ubi nullam omnino sibi ipsis opem queant afferre. Quæ Doctrina profectò à Curatoribus Animarum tantò magis observanda est, quantò pluribus & potioribus Titulis obligati sunt, ad Animas suorum Parochianorum juvandas. Accedit, quòd hæc misericordia sit efficacissimum Medium ad Felicitatem æternam meliùs, citiùs, & copiosius obtinendam atque adeò vel hoc etiam titulo à Pastore suarum ovicularum salutem avidè desiderante studiosè inculcari debeat.

2. Cum nunquam ferè, quàm tali tempore, quo Con-
cionēs funebres habentur, Animi Auditorum magis sint dis-
positi ad doctrinās acceptandas; Ideo in his Concionibus
specialem adhibeat diligentiam, ut ad motus & affectus con-
gruos excitandos sint comparatæ. Quod quidem non adeo
erit difficile, si industrias mox subjungendas sedulo observet.

3. Præcipuè semper ob oculos habeat finem, quem e-
iusmodi Concionibus habendis præfixum esse oportet, qui
quidem triplex est potissimum. Scilicet Collaudatio de-
functi, Consolatio Amicorum, & ædificatio reliquorum Au-
ditorum, omnemque det operam, ut quidquid his finibus ob-
tinendis obstare potest, efficaciter removeat.

4. Pro primo Fine, scilicet Collaudatione defuncti ob-
tinendo sequentia observet. 1. Caveat ne aliquid ad com-
mendationem defuncti afferat, quod fictitiæ virtutis speciem
præferat. Sic enim hoc ipso tota Concio vilesceat, atque
adeo omnis Fructus desperandus foret. 2. Caveat similiter,
ne factis, quæ aut nullam aut specialem certè laudem non
merentur, referat Concionem; sic enim obscurare potius,
quàm procurare laudem Defuncti censeretur. 3. Caveat
etiam, ne si plura facta commemoret Concionem ingratam
aut infructuosam efficiat. Meminerit proin illius Senten-
tiæ à S. Augustino prolatae, quâ dixit, pompam funebrem, &
multitudinem comitantium ad sepulchrum, & similia, sola-
tia vivorum potius esse, quàm mortuorum, laudarique tales,
ubi non sunt, & cruciari, ubi sunt. Ideo selectiora quædam,
etque pauca facta seligat, atque non tam ad memoriam, lau-
demque defuncti, quàm ad imitationem & ædificationem
Auditorum proponat, & reliqua per ingeniosam aliquam
præteritionem breviter percurrat.

4. Caveat denique, ne, dum alios passim laudat, de ali-
quo Defuncto nil omnino dicat; sic enim tacite vituperare
defunctum censeretur, & Consanguineos pudefacere, offen-
dereque posset. Si ergo nil speciale occurrat, ex hoc ipso
laudis occasionemumat, dicatque, sicut nonnumquam dixit, vi-
tam communem esse suam maximam penitentiam; ita hoc
ipsum de vita huius defuncti dici posse. Aliàs dicet modesti-
am Defuncti tantam fuisse, ut sua pleraque absconderit, vi-
tamque occultam cum Christo ducere maluerit, quàm videri
glorio-

gloriosus. Interdum ex ipsa morte, quæ plerumque pia
solet, desumi potest occasio vitam collaudandi, cum
soleat esse Echo vitæ, juxta commune Adagium. *Sicuti vi-
ta, Finis ita.*

5. Pro secundo Fine sive Consolatione Amicorum
tinenda, det operam, ut sive ex ipsa mortis qualitate, sive
præteritæ tempore ostendat, probabilem spem con-
posse, quod defunctus inter Electos sit adnumeratus, et si
tè non nihil à fruitione Beatitudinis in purgatorio retar-
tur. 2. Ut ex ipsius obitu ostendat Conceptum, non illu-
dabilem esse dolorem, nec improbari posse, si hunc etiam
mici lachrymis contestentur, verum cavendum esse, ne im-
moderatus sit, & ab auxiliis mortuo impendendis impe-
3. Ut pariter declaret, quantas & sibi, & defuncto gratias
occasionem habeant, ut qui ex Exilio in patriam transla-
aut certè transferendus, optatum votorum terminum atque
rit, illisque plus inde auxilii, quàm in terris fecisset, pos-
cturus credatur. 4. Ut ipsis significet, nunc maxime ad-
tempus, dilectionem suam non verbo, aut singulis be-
chrimisque, sed opere & veritate demonstrandi, ut dici de
lis æquè ac de Christo queat. *Cum dilexisset suos, in finem
dilexit illos. Joan. 13.* ostendat proin quomodo hanc dilec-
tionem ostendere queant.

6. Pro tertio Fine, scilicet ædificatione aliorum, ob-
nendo det operam, ut, quandoquidem, ut dixi, optimè
dispositi Auditorum animi, occasionemumat, saluberrimas
quasque Doctrinas commendandi. Specialiter verò memo-
riam mortis, Judicii, Æternitatis: Item utilitatem bonorum
operum, utpote quæ solummodo comitata fuerint defun-
ctum: Vanitatem rerum humanarum, utpote de quibus
nisi Afflictio animi sit relicta; Patientiam in adversis, ut-
pote quæ nunc rosas sit productura in altera vita: Cultum
Virginis & Sanctorum, utpote qui soli in Judicio adstiterunt
amaros fructus peccati, ex quorum manducatione dentes
est, Conscientia Defuncti obstupuerint; vitæ brevitatem &
mortis incertitudinem, ut maturè ad hanc se præparare
deant.

7. Cum aliquibus in locis admodum frequentes
ejusmodi Conciones & sæpe non multum temporis sup-
erent.

tas, ad illas faciendas; imprimis studeat magnam in iis habendis varietatem observare, ne dum eadem, eodem ferè modo frequentius repetit, fastidium potiùs quàm speratum animorum motum efficiat. Itaque fontes semper quosdam in memoria habeat, ex quibus dictam varietatem haurire possit, qui quidem ad sequentes duodecim revocari possunt. Primus vita & facta defuncti. 2. Argumenta, quæ spem faciunt Beatitudinis ab eo obtentæ. 3. Motiva & Causæ succurrendi. 4. Media ad succurrendum. 5. Objectiones, quæ à tepidis obijciuntur, ad debitum hoc fraternæ Charitatis à se amovendum. 6. Officia variâ Defuncti. 7. Aetas & aliæ circumstantiæ concomitantes. 8. Varia Genera mortis. 9. Doctrinæ salutares, vel ab ipso defuncto relictæ, vel ex morte illius deductæ. 10. Epitaphia variâ mortuis constructa. 11. Emblemata, vel aliæ res sepulchris affigi solitæ. 12. Sepulchrum & ritus sepeliendi. Ex quibus omnibus fontibus, quomodo varij conceptus erui, & fructuosè proponi queant, infra variis Exemplis practicis demonstrabitur.

§. II.

Exemplar Primum.

Quomodo in Exequiis alicujus Defuncti concio haberi possit.

Thema.

Respice in testamentum tuum. Ps. 73.

Scopus.

Demonstrandum, quòd probabiliter defunctus sit inter Sanctos connumeratus, simulque Auditores, ad viræ & virtutem ejus imitationem accendendi.

Syllogismus principalis Primus.

Amor B. Virginis, Misericordia erga Pauperes, & bona vita sunt optima media ad vitam æternam obtinendam; Atqui hæc diligenter adhibuit Defunctus; Ergo meritis creditur, eam vitam æternam obtinuisse.

Alter